

TƯỚNG NGUYỄN NGỌC LOAN, TRIẾT NHÂN ĐIỀU ĐỜI

(Trích sách “Giải Mã Những Bí Ẩn của Chiến Tranh Việt Nam” của Bùi Anh Trinh)

Nhân vật kỳ dị

Tướng Nguyễn Ngọc Loan là một nhân vật kỳ dị nhất trong lịch sử chính trị Miền Nam Việt Nam, ông xuất hiện như một ngôi sao xẹt qua trong vòm trời bốc lửa của chính trị Nam Việt Nam để giải quyết mọi khó khăn cực kỳ của thời tao loạn 1966-1968. Rồi sau đó lại biến mất nửa chừng trong khi vận mạng của quốc gia vẫn đang còn khốc liệt.

Nguyễn Ngọc Loan sinh năm 1930 tại Huế nhưng gia đình gốc Bắc Kỳ. Năm 1952 ông bỏ lỡ sự học tại trường Dược để gia nhập quân đội với Khóa 1 Nam Định. Năm 1953 sang Pháp học lái máy bay chiến đấu tại Trường Salon de Province. Sau Hiệp định Genève ông về nước, trở thành phi công lái máy bay khu trục đầu tiên của Không quân VNCH. Đầu thập niên 1960 giữ chức vụ Chỉ huy trưởng Phi đoàn 2 Quan sát tại Nha Trang. Đến năm 1964 thăng cấp đại tá, giữ chức Tư lệnh phó Không quân do Tướng Nguyễn Cao Kỳ là Tư lệnh.

Mặc dầu là một cựu sinh viên dược khoa và là một pilot nhưng ông lại mang dáng dấp của một triết nhân điều đời. Chức vụ càng cao, nhiệm vụ càng nặng thì ông càng điều đời hơn. Ông giải quyết mọi khó khăn của quốc gia giống như đùa chơi với định mệnh. Phong cách làm việc của ông được nhiều người ghi lại với ít nhiều chê trách:

Hồi ký của Đại tá Văn Văn Của ghi lại nguyên văn một đoạn đối thoại với Nguyễn Ngọc Loan về chuyện mấy ông tướng tính chuyện thành lập chính phủ:

“Một buổi sáng tôi đang sửa soạn đi Biên Hòa thì điện thoại reo, đầu giây bên kia là ông em vợ, Đại tá Không quân Nguyễn Ngọc Loan: (Loan) - “Ông ơi (trong nhà chúng tôi xung hô với nhau bằng Ông, vừa nửa đùa nửa thật, khỏi phải rườm rà vai vế) Ông hôm nay chờ tôi ra đón lên chỗ tướng lãnh họp. Thành lập chính phủ quân nhân mới. Thiệu làm Quốc trưởng, Kỳ làm Thủ tướng. Ông phải lãnh Đô trưởng! Lên đó thì biết”.

Tướng Loan đã ghi nhận chuyện quốc gia đại sự giống như là phân vai đóng tuồng trên sân khấu; như một trò vui nửa khôi hài, nửa bi đát. Và một đoạn nói chuyện giữa Bộ trưởng bộ Thanh niên Võ Long Triều với ông trùm mật vụ Nguyễn Ngọc Loan:

“Ngồi vào ghế đối diện với Tướng Loan tôi thấy trên bàn có một chai la-ve lớn hiệu “33 Larue” đang uống dở. Ông cố tình dở giọng lè nhè hỏi tôi: – “Mây tới đây để chửi tở đây

à? Thì mây cứ chửi đi. Thằng này là thằng mọi, bán thân chết sống cho các ông ngồi mát ăn bát vàng, bây giờ lại chửi ông là thằng lộng quyền hả?”

– “Loan à, tao đến gặp mây do anh Kỳ khuyên chúng mình nên trực tiếp bàn thảo để giải tỏa mọi sự bất đồng và tránh gây mọi sự đổ vỡ giữa anh em”. – “Bố Kỳ biết con mẹ gì mà khuyên tao hay khuyên mây? Ông ngồi cao quá mà. Chỉ có tao là thằng trâu phải cày để phục vụ cho các ông thôi.” (Võ Long Triều, Hồi ký, Tập 1, trang 433).

Người đứng sau Nguyễn Cao Kỳ để điều hành đất nước

Võ Long Triều nghĩ rằng Nguyễn Ngọc Loan là thuộc cấp của Nguyễn Cao Kỳ ắt phải nể nang Nguyễn Cao Kỳ nhưng thực ra cái chức vụ Thủ tướng của Nguyễn Cao Kỳ nếu không có Nguyễn Ngọc Loan thì đã không đứng nổi lấy một ngày. Từ việc lựa chọn nhân sự cho tới cách thức đối phó với giặc trong thù ngoài đều do một tay Nguyễn Ngọc Loan sáng đáng.

Từ chuyện “Biến động Miền Trung” cho tới cuộc làm reo gây rối loạn của các công đoàn công nhân Điện lực, Ô-tô-buýt, Sờ rác, cho tới các cuộc sách động của Thượng tọa Thích Thiện Minh, của các ông trùm Chợ Lớn, v.v. đều do một tay của Nguyễn Ngọc Loan giải quyết trong khi Nguyễn Văn Thiệu và Nguyễn Cao Kỳ kể như bó tay. Và cả chuyện dẹp tan băng Phạm Ngọc Thảo với 17 tướng tá âm mưu đảo chánh đưa Trần Thiện Khiêm trở về theo sắp đặt của người Mỹ.

Thế nhưng ngoài Nguyễn Văn Thiệu, Nguyễn Cao Kỳ và CIA thì ít ai biết được bản lĩnh thực sự của Nguyễn Ngọc Loan. Thuở đó Washington và dư luận báo chí Sài Gòn đều khó chịu với cung cách làm việc nửa điên nửa khùng của Nguyễn Ngọc Loan. Võ Long Triều kể:

“Đột nhiên bảy người trong chúng tôi nhận được thiệp của Chủ tịch Ủy ban Lãnh đạo Quốc gia, chính thức thỉnh trọng mời dự “tiệc thông cảm” tại dinh Thủ tướng...”. (Để hòa giải với Nguyễn Ngọc Loan).

“... Tướng Loan từ ngoài cổng đi vào, dù không được mời, ông mặc áo chim cò ngắn tay, bỏ lòng thòng ngoài quần jean, chân mang dép trần lẹp xẹp, chào hỏi mọi người bằng câu nói băng quơ trống rỗng: “Bấm các cụ ạ”, rồi ông tự động rót rượu, tay bốc lia lia những thức ăn trên bàn đi quanh quần ô-mê cổ người này nói đùa vài câu, người khác than thân phận thấp hèn của ông đang giang cổ ra mà cày vì đại cuộc, v.v.” (trang 440).

Cho tới 40 năm sau ông Võ Long Triều vẫn chê trách Tướng Thiệu đã im lặng trước thái độ ngang ngược của Nguyễn Ngọc Loan. Tuy nhiên trong lời kể của ông VLT đã có mâu thuẫn: Buổi tiệc nhằm mục đích hòa giải giữa các ông Bộ trưởng Miền Nam với ông trùm

mật vụ Nguyễn Ngọc Loan nhưng sao lại không mời Nguyễn Ngọc Loan, là nhân vật chính?

Rõ ràng đây là một màn dàn cảnh của ông Thiệu, ông Kỳ và Nguyễn Ngọc Loan để đẩy phe Nam Kỳ Quốc ra khỏi nội các Nguyễn Cao Kỳ:

Trước đó mọi chuyện rắc rối trong chính trường Miền Nam đều xuất phát từ chủ trương “đất Nam Kỳ của người Nam Kỳ”. Chủ trương này do người Pháp xướng ra sau năm 1945 nhằm mục đích tách Nam Kỳ ra khỏi đất nước Việt Nam. Họ chỉ muốn trao trả đất Bắc Kỳ và Trung Kỳ cho Bảo Đại nhưng giữ Nam Kỳ như tài sản riêng của nước Pháp.

Để thực hiện mưu đồ này người Pháp đã bồi dưỡng cho một nhóm chính trị gia Nam Kỳ và tìm cách đưa họ lên các vị trí lãnh đạo chính trị tại Miền Nam. Cho tới khi ông Ngô Đình Diệm lên lãnh đạo đất nước thì người Mỹ đã hỗ trợ cho Tổng thống Diệm gạt các chính trị gia Nam Kỳ ra khỏi sân khấu chính trị Miền Nam để chấm dứt ảnh hưởng của người Pháp.

Nhưng sau khi Tổng thống Diệm bị lật đổ thì Nhóm Nam Kỳ Quốc hoạt động trở lại dưới thời Nguyễn Ngọc Thơ, Nguyễn Khánh, Trần Văn Hương, Phan Khắc Sửu.

Rồi cho đến khi Nguyễn Cao Kỳ thành lập Nội các chiến tranh thì cũng phải dùng tới 9 ông Nam Kỳ trong Chính phủ, đó là các ông: Nguyễn Lưu Viên, Phó Thủ tướng; Nguyễn Văn Trường, Tổng trưởng bộ Giáo dục; Nguyễn Hữu Hùng, Tổng trưởng bộ Lao động; Trần Ngọc Liễn, Tổng trưởng bộ Xã hội; Âu Trường Thanh, Tổng trưởng bộ Kinh tế; Trần Minh Triết, Tổng trưởng bộ Tư pháp; và Võ Long Triều, Tổng trưởng bộ Thanh niên.

Đó là chưa kể các ông Thứ trưởng hay Đồng lý văn phòng của các Bộ đều là chính trị gia Nam Kỳ. Tất cả đều học trường Tây và đa số du học tại Pháp. Những khuôn mặt chính trị thân Pháp khiến cho Washington lo sợ. Vì vậy Tòa Đại sứ Hoa Kỳ tại Sài Gòn muốn Tướng Thiệu và Tướng Kỳ loại bớt các chính trị gia Nam Kỳ ra khỏi Chính phủ. Hai tướng Thiệu Kỳ “bán cái” cho Tướng Loan giải quyết vụ này.

Tướng Loan bèn sắp đặt bữa tiệc “thông cảm” nhưng bên trong là để khiêu khích bằng Nam Kỳ Quốc. Nếu như phe Nam Kỳ Quốc bất mãn từ chức tập thể thì kể như trúng kế của Tướng Loan. Lúc đó tự nhiên Tướng Kỳ sẽ có nhiều ghế trống dành cho những người Miền Bắc và Miền Trung.

Quả nhiên sự việc ngày hôm đó đã đưa tới kết quả là 7 ông Nam Kỳ trong số 9 ông đã từ chức để phản đối Nguyễn Ngọc Loan. Tướng Kỳ lấy lại được 7 ghế Bộ trưởng mà không cần điều đình, không tốn công sức, mà cũng không mất uy tín.

Bản lĩnh của ông tướng điếu đờ

Một vụ dàn cảnh khác của Tướng Loan cũng đã được Tướng Nguyễn Chánh Thi kể lại lúc ông bị ra Hội đồng kỷ luật của Quân đội về vụ “Biến loạn Miền Trung”. Sau một ngày họp chưa ngã ngũ, Tướng Thi kể lại:

“Tôi bần khoản bước ra khỏi phòng hội của Bộ Tổng tham mưu, đầu óc trống rỗng. Nguyễn Ngọc Loan bước tới nắm tay tôi kéo sang phòng bên cạnh, vừa say (mặt vừa đỏ vừa méo), Hấn ta nói oang oang: “Thôi ông ơi! Ông chịu khó đi ra ngoại quốc một thời gian đi! Chúng nó ngại ông lắm. Nếu ông còn lẩn quẩn ở đây thì chúng nó còn khó chịu và còn nhiều chuyện ồn ào lắm”.

Tôi hỏi “Chúng nó là ai?” – “Chúng nó là cả cái chính phủ, cả tụi chính trị chính em nữa.” Vừa nói, miệng vừa nốc chai bia đang cầm ở tay. Nhìn hấn tôi buồn cười, nhin không được – “Đi thì đi, có sao đâu! Đất nước như thế này thì còn gì nữa để luyến tiếc? Tôi chỉ muốn hứa là sẽ thả hết cho tất cả anh em của tôi đang bị bắt cầm tù.” Nguyễn Ngọc Loan sốt sáng: – “Tôi sẽ nói lại với chúng nó.” Hấn ta phùng mang trợn mắt chưởi bới tùm lum, nước mắt và nước miếng chảy ra như đũa con nít đang lên cơn sốt, thấy hấn tôi đâm thương hại.”

Thực ra tự sâu xa trong đáy lòng Tướng Thi vẫn biết rằng Tướng Loan là cánh tay mặt của Tướng Kỳ và Tướng Thiệu cho nên ông biết nếu ông không chịu đi ngoại quốc thì tới lúc đó ông Trùm mật vụ Nguyễn Ngọc Loan sẽ ra tay. Một khi ông ta đã ngang ngược gọi Thiệu, Kỳ bằng “chúng nó” thì dĩ nhiên ông ta coi luật pháp quốc gia không quan trọng bằng lời nói danh dự của ông ta.

Nếu Tướng Thi không chịu khuất phục thì sẽ bị thanh toán theo cách riêng của trùm mật vụ Nguyễn Ngọc Loan. Vì vậy mà tự nhiên Tướng Thi đã trả lời: “Đi thì đi”, nghĩa là ông đã chịu bỏ cuộc sau lời đe dọa nửa thật nửa đùa của Tướng Loan. Như vậy Tướng Loan đã đi nước cờ cao chứ không phải nát rượ như Tướng Thi thương hại.

Thêm một lời chứng khác của Tướng Westmoreland cho thấy Nguyễn Ngọc Loan rất bản lĩnh khi phải đối phó với thái độ “bề trên” của ông tướng Tư lệnh TQLC Hoa Kỳ tại Đà Nẵng trong cuộc hành quân dẹp loạn Miền Trung:

“Được tin phi cơ khu trục chong chóng của Không quân Việt Nam cất cánh khỏi căn cứ, Walt cho 4 chiếc phản lực chực sẵn. Khi các khu trục cơ Việt Nam bắn vào khu vực gần trại lính của TQLC của Hoa Kỳ, ba trái lợt vào bên trong trại làm 3 binh sĩ bị thương. Tức thì Walt cho 2 chiếc lên ngăn cản và cho viên chỉ huy Không quân bên Việt Nam biết là nếu còn bắn thêm trái nào nữa thì các phản lực cơ sẽ bắn vào các khu trục cơ.

Không chịu nghe, bên Việt Nam còn đưa thêm 4 chiếc khác quần bên trên các phản lực cơ Hoa Kỳ. Buộc lòng Walt phải cho thêm 2 chiếc nữa lên để bao trên cùng. Suốt hai tiếng đồng hồ vằn vũ trên bầu trời. Cuối cùng Kỳ rút lại lệnh trên và ra lệnh cho các phi cơ trở về căn cứ.” (Bản dịch của Duy Nguyên, trang 252).

Tướng Westmoreland không nói rõ ai là người trực tiếp ra lệnh cho các phi công khu trục tại Đà Nẵng nhưng mọi người thừa biết đó là Đại tá Nguyễn Ngọc Loan, ông đã đem quân từ Sài Gòn ra Đà Nẵng và thừa lệnh Bộ tổng tham mưu chỉ huy trực tiếp cuộc hành quân này.

Lệnh cho các máy bay khu trục lên trời cũng là lệnh của Đại tá Loan bởi vì ông vừa là người chỉ huy cuộc hành quân dẹp loạn nhưng cũng là một sĩ quan cao cấp của Không quân. Chỉ có quyết định của một Đại tá Phó tư lệnh Không quân mới đủ khiến cho các pilot tuân theo mặc dầu biết rằng máy bay khu trục không thể nào chọi lại với máy bay phản lực. Đây là vấn đề danh dự và kỷ luật của Không quân VNCH. Đại tá Loan đã “thử phôi” tướng Walt và ông đã thắng trong trận đấu trí này.

Cuối cùng sau 2 tiếng đồng hồ thấy đã đủ thì Đại tá Loan mới làm ra vẻ chấp hành lệnh Sài Gòn và cho máy bay đáp xuống phi trường. Trong 2 tiếng đó ông Loan thừa biết Tướng Walt không dám ra lệnh tấn công vào máy bay của Không quân Việt Nam và ông cũng biết người có thẩm quyền giải quyết vụ này là Washington và Sài Gòn chứ không phải là ông Tướng Hoa Kỳ tại Đà Nẵng. Quyết định của ông nhằm minh định lại tư thế đồng minh giữa quân đội Hoa Kỳ và quân đội VNCH.

Sau vụ này thì Tướng Walt bị cách chức vì ông ta đã dùng tới sức mạnh để giải quyết một vấn đề có tính cách ngoại giao; kết quả chỉ làm cho ông và phía Hoa Kỳ bị mất mặt chứ chẳng hù được ai.

Nhận xét của CIA

Có thể Võ Long Triều, Nguyễn Chánh Thi, Tướng Walt và dư luận báo chí hiểu lầm về bản lĩnh của Nguyễn Ngọc Loan nhưng CIA thì không lầm. Tài liệu CIA ghi lại:

“Tướng Nguyễn Ngọc Loan là một sĩ quan thông minh, quyền biến và tuyệt đối trung thành với Kỳ, nhưng Loan có tính độc lập ít nghe lời cố vấn của Hoa Kỳ và đôi khi có tác phong rất ‘hề’ như đi làm mặc đồ trận, chân đi dép cao su và không bao giờ đúng hẹn, và đặc biệt coi thường quyền cá nhân của người khác và xem thường các chương trình của chính phủ để thu phục lòng dân.”

John Hart sau này nhận xét rằng, Hart thích tính của Loan dù chưa có lần nào Loan nghe lời ông ta, và có lẽ Loan là giới chức Việt Nam duy nhất dám thẳng thắn nói với giới

chức Hoa Kỳ rằng ông không đồng ý khi ông không đồng ý việc gì. (CIA and The Generals, bản dịch của Trần Bình Nam).

Mặc dầu John Hart, trưởng CIA tại Sài Gòn, thích Loan nhưng CIA phải tính chuyện thay thế Nguyễn Ngọc Loan bởi vì ông ta không thể nào đáp ứng được những yếu tố cần có của một nhân viên CIA, nghĩa là ông ta chỉ trung thành với quốc gia của mình chứ không hề trung thành với Hoa Kỳ. Trong khi đó nguyên tắc tuyển người cộng tác của CIA là những người trung thành với đồng tiền.

Nguyễn Ngọc Loan không ham tiền bạc, chẳng ham danh vọng, cũng chẳng muốn trả thù đời cho nên CIA không có một thứ gì để có thể mua chuộc hay khích tướng được ông. Tuy nhiên một khi CIA muốn hạ ông thì cũng rất dễ dàng, bởi vì tính hạnh bất cần đời của ông có rất nhiều điểm yếu. Điển hình như vụ ông đích thân xử tử một tay khủng bố CSVN ngay tại chiến trường mà không cần xét xử, bất chấp dư luận báo chí.

Nhằm mục đích hạ Loan, mọi phương tiện truyền thông của CIA từ Washington cho tới Sài Gòn hay Paris đều đồng thanh lên tiếng bôi bác tư cách của Nguyễn Ngọc Loan. Những lời đồn thổi của giới truyền thông mở đường cho Tổng thống Nguyễn Văn Thiệu có thể loại bỏ Nguyễn Ngọc Loan mà dư luận và ngay cả Tướng Loan cũng phải chấp nhận.

Đáng tiếc cho lịch sử Việt Nam là sau 2 năm xuất hiện, Tướng Loan không còn có cơ hội phục vụ thêm cho đất nước, nhưng sự ra đi của ông cũng là chuyện phải đến bởi vì đất nước không thể được điều hành bằng ý thích riêng của một ông trùm mật vụ. Lối làm việc của ông chỉ có hiệu lực nhất định trong thời loạn nhưng sẽ trở thành tai hại trong thời bình. Điều này cũng đúng cho trường hợp Bảy Viễn dưới thời Bảo Đại.

BÙI ANH TRINH

Nguồn: Internet E-mail by Đào Hiếu Thảo, KQVNCH chuyển

*Đăng ngày Thứ Ba, March 31, 2015
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTB/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH*